

Александар Стевановић
НЕСТАШКО И ГУСАРИ

Иза седам гора и седам мора, на једном далеком острву, било је царство злих робота. Роботи су били страшни и опасни. И врло велики. Ловили су људе. Бацали су на њих мреже и постављали им замке. Ниједан човек кога су роботи уловили никада се није вратио. Људи су се страшно плашили и нису смели да изађу из шума и пећина у којима су били скривени. Бојали су се да изађу на чистину и посеју жито или уберу плодове. Живели су врло сиромашно и тужно. Нису смели да певају, па чак ни да гласно говоре. Страшни роботи имали су осетљиве антене које су могле да ухвате и најмањи шум. Да би их заварали, када су морали да изађу из скровишта, људи би се договарали звиждуцима птица.

Један дечак који се звао Несташко живео је на острву робота. Његове родитеље, још кад је он био сасвим мали роботи су ухватили и одвели.

Роботи су преварили његове родитеље уз помоћ лукаве замке. Направили су краву која је изгледала као права. Шетала се пољем у близини шуме, мукала и пасла траву. Из даљине је изгледала као и било која крава. Несташкови родитељи стајали су на ивици шуме. „Погледај“, рекао је Несташков тата, „могли бисмо да помуземо млеко и однесемо га нашем Несташку“. Несташкови тата и мама изашли су из шуме и пришли крави да је помузу, али када су ухватили кравље виме, руке су им се залепиле за њега и нису могли да се ослободе. Схватили су да су преварени. Али било је касно. Страшни роботи су дошли и ухватили их. Тако је Несташко остао сам.

Кад је мало порастао Несташко је одлучио да се освети роботима и ослободи своје родитеље. Ово је прича о томе како је он то учинио.

1. Глава

Несташко среће Перу Попару

Са свих страна острва робота беласало се море. Сунчеви зраци сјајили су на таласима као стотине малих звезда. Несташко је волео да сакривен из једне пећине баца каменчиће у таласе. Некад би се одважио и да се брчне. Обично око подне јер су у то време роботи углавном били скривени. Роботима је због нечега сметало јако Сунце.

„Хајде Глиги мало да пливамо“, рекао је Несташко и бућнуо се у воду. Глиги је било Несташково црно кученце. Он и Несташко били су нераздвојни пријатељи. Глиги је скочио у воду. Несташко је заронио, а Глиги је пливао по површини.

Несташко је тражио шкољке које би тога дана могли да скувају за ручак. Пронашао је неколико и изнео их на обалу, када зачу Глигија како лаје. Несташко се уплашио да је Глиги видео роботе. Али није то било у питању. Тамо далеко, на мору, појавило се нешто чудно, нешто што Несташко никада раније није видео у животу.

То нешто, био је један гусарски брод. Гусари су тражили пусто острво на коме би могли да закопају своје благо. Њихов капетан био је Пера Попара. Пера Попара је имао бркове и браду, али иначе није био зле ћуди. Гледао је острво кроз дурбин и оно му се учинило згодно. „Напред другари!“, рекао је, „Бацајте сидро, спуштајте чамац и дајте тај ковчег с благом!“.

Несташко је из своје пећине, гледао како гусари веслају према обали. На прамцу чамца стајао је капетан Пера, држећи у једној руци кифлу, а у другој кесу у којој су биле још две кифле. То је он највише волео за доручак.

Баш кад су гусари пристали и хукћући почели да носе ковчег преко плићака, Несташко је истрчао и почео да им маше.

„Хеј, шта је оно?“, громко узвикну Пера Попара, „изгледа да ово острво и није тако пусто!“

„И шта сад?“ одхукну Лењи Станислав, капетанов посланик, „Опет ковчег назад на брод!“

„Ово нам је већ треће острво!“, закука Стева Кукавица, крманос.

Остоја Нејаки, бродски тобџија није ништа рекао. Само му је, у оном једином оку заискрило нешто, као нека суза, мада о томе није могло бити ни речи, јер страшни гусари не умеју да плачу.

„Свако може некад да погрешити. Из даљине је деловало тако ненастањено!“, покушао је да се оправда капетан, када до њих, презирући опасност, дотрча Несташко и поче кроз зубе да шапуће „бежите, бежите“.

„Изгледа да се дечак прехладио“ рече Лењи Станислав, „могли бисмо да га одведемо на брод и дамо му мало чаја. Мислим да је још топао.“

„Биће пре да је ово острво Шапутаваца“, додаде Стева Кукавица.

„Бежите или ће вас похватити страшни работи!“ шапутао је Несташко што је јаче могао.

„Говори гласније дечаче!“ загрме Пера Попара „море нам је испрало уши па не чујемо како треба!“

И тада, први пут у животу, Несташко викну из свег гласа: „Бежите одмах јер ће вас ухватити страшни работи!“

„Страшни ко?“, упита Остоја Нејаки, коме и ово није било довољно гласно. Човек крај топова мора да оглуви.

„Страшни работи!“ понови Несташко. „Сигурно су нас чули и сада долазе овамо! Морамо одмах да побегнемо!“

У том тренутку из унутрашњости острва допре ужасан шкрипав звук. Звук робота који долазе. Чак се и Остоји нешто провукло кроз уши.

„То су они!“, викну Несташко, „Бежимо у пећину!“

Четири гусара послушно потрчаше за њим.

2. Глава

Гусари се приземљују

За врло кратко време, око пола минута, огромни и страшни роботи се појавише на обали. Скривени у пећини Несташко, гусари и Глиги гледали су их како тумарају обалом. Један од робота угледа ковчег с благом. Приђе му и подиже га на леђа. Изгледао је задовољан. „Наше благо!“, очајно дрекну Лењи Станислав запушивши уста песницом. Други робот угледа чамац који се беласао у плићак. Из његових очију излетеше опако-црвени зраци и чамац, преполовљен, оде на дно. „Мој чамац!“, заурла Стева Кукавица држећи чврсто стиснуте зубе.

Трећи, и највећи робот опазио је гусарску лађу. Подигао је руку и из ње полете смртоносни пројектил. Лађа беше запаљена. Накривила се на једну страну, а онда потонула у дубине. „Моји топови!“ ужасну се Остоја Нејаки, који је, због величине истих, морао обе шаке да стави преко уста.

„Е сад ми вас је стварно доста!“, дрекну Пера Попара нимало тихим гласом и излете из пећине. У десној руци блистала му је сабља, а у левој беше кеса са две преостале кифле. Битка је почела.

Ако је неко од вас некада видео напад гусара он врло добро зна да је то приказ који је најбоље пратити са безбедне удаљености. Гусари су невероватно спретни и брзи, а њихово оружје оштро и опасно. Кудикамо је горе ако вас још нападају и гусари које сте својим неразумним поступцима довели у стање потпуног растројства. А ништа гусара не може тако успешно да распамети као потапање његове рођене лађе. Ако се притом узме у обзир да капетан Пера Попара није био тако-неки обичан гусар, већ такорећи гусарска перјаница, искусни морски вук од стотину олуја и седам мора, онда се у правом светлу може сагледати озбиљност ове ситуације.

На њихову жалост, роботи нису успели да одмах и у правом светлу сагледају озбиљност ове ситуације. Тако је Пера Попара без по муке притрчао роботу који је на леђима носио ковчег и једним вештим замахом сабље пресекао тетиве хидрауличног механизма који је спајао његово стопало и колено. Робот се нахерио у једну страну, а затим, изгубивши равнотежу стровалио у плићак. Вода је непријатељ свих електричних кола. Чуло се фрц! и прас! са површине се подигао прамен црног дима и док би лупио дланом о длан од опаке машинерије остала је само гомила гвожђа.

Али преостала су још два, већа и опаснија титана. Баш кад се капетан Пера окренуо да зада други ударац, опаки црвенооки робот ухватио га је на нишан својих смртоносних зрака. Још тренутак и капетан би био разнет у најситније парчиће, да каменчина величине омањег аутомобила није треснула злог робота посред челенке. Овај ванредни хитац испалио је једном руком Остоја Нејаки, који се, у недостатку топовске ђулади служио приручним средствима.

Остао је још један, највећи и најстрашнији. Из његових руку полетеше смртоносни пројектили. Капетан Пера, да не би био захваћен опасном паљбом

порину у море. Један роботски хитац развеја у прашину нови камен хитнут из руке Остоје Нејаког. Изгледало је да су се гусари овога пута намерили на противника који далеко превазилази њихове моћи. Штоно кажу, тврд орах.

Али тада у акцију ступише Лењи Станислав и Стева Кукавица. Док се робот забављао пуцајући на капетана и Остоју, њих двојица беху притрчали са јаким ужетом у рукама. Оплетоше му га неколико пута око ногу, а онда направише најстрашнији мртвачки чвор који би један гусар могао да завеже. Кад тај посао беше завршен, ови храбри гусари истрчаше пред лице гвозденог чудовишта и исплезише му се што им год њихови дуги гусарски језици дозвољаваху. Притом роботу упутише и неколико речи, чији садржај никако није погодан за ваше нежне уши мале. Али пошто знам да бисте ви јако волели да знате које су то речи, рећи ћу вам да су међу тим речима биле и тако опаке речи као што су „смрдљиве чарапе“, „бели лук“ и „горгонзола“. Успут, ова последња реч је име једног грозно смрдљивог сира, толико смрдљивог да о њему више ништа нећу рећи.

Ни преосталом роботу није требало више ништа рећи. Његове се очи замутише ужасним гневом и он полете да згроми, смрви и сможди, али, стегнут најчвршћим гусарским чвором око ногу, саплете се, полете наглавце у песак и распаде уз заглушујући тресак!

Капетан Пера Попара изрони из воде.

„Браво момци!“, рече са одушевљењем, „Јесмо ли ми или нисмо најбољи гусари што су игда пловили морима?“

„Јесмо капетане!“, повикаше у један глас Лењи Станислав, Стева Кукавица и Остоја Нејаки.

Несташко и Глиги гледали су овај страшни бој из пећине. Сада када је све било завршено истрчаше и почеше да играју на песку. На острву робота нико никада није чуо да су људи победили та гнусна створења.

„Али морамо брзо да побегнемо!“, рекао је Несташко, „ускоро ће их доћи још, већих и опаснијих!“

„Прво да сакријемо благо!“, рече капетан Пера Попара, а затим осмотривши своју леву руку, „Моје кифле!“, затим додаде, „уопште не волим кифле са укусом мора!“

„Мислим да нам је то све што тренутно имамо од хране капетане!“, рече са плачним изразом лица Лењи Станислав. Он је веома волео издашну трпезу.

3. Глава

Несташкова кућица

Ковчег су унели у пећину и прекрили га камењем. „Нек чека овде“, рече капетан, „док не нађемо неко право пусто острво!“

„Извините“, упита Несташко, „шта имате у тој шкрињи?“

Гусари се осмехнуше неким чудним осмејком. „То је тајна!“, рекоше затим у један глас.

Споља се поново зачуо застрашујући тутањ.

„Брже, низ овај ходник“, шапну Несташко и гусари послушно кренуше за њим. Ходник је био врло, врло дугачак, мрачан и усто низак. Ово последње нимало није годило Остоји Нејаком. Мало-мало, па би својим јединим оком угледао звезде. Да се не би изгубили држали су се за руке. Први је ишао Несташко са Глигијем, затим Пера Попара, Лењи Станислав, Стева Кукавица, кога је Остоја, како би главом ударио о плафон пуштао из руку, па је настајала пометња јер су морали да се враћују назад и да га траже.

На крају се некако избатргаше у сенку шумског густиша.

Око њих беше високо дрвеће, лијане, гомила чудних буба и све тако нешто.

„Није рђаво“, поче Стева Кукавица, „овде би се могао начинити добар логор!“

„А можда би се могао наћи и какав кокосов орах!“, настави Лењи Станислав.

„Или исплести лежаљка и прилећи“, једва дочека Остоја Нејаки, чије је чело красио венац чворноватих чворуга.

„Никако!“, заврши капетан Пера Попара, „преблизу смо оним напастима!“ Са супротног краја тунела чуло се страшно клинг и кланг.

„Где нас сада водиш дечаче мој?“, упита капетан Несташка.

„У оном правцу је моја кућа“, рече дечак и показа у прашумски густиш.

„Имаш ли нешто добро за вечеру?“, упита Лењи Станислав.

„Па не, на жалост, само ове шкољке.“, рече Несташко и показа корпицу од прућа у коју је ставио свој јутрошњи улов.

„Премало и за једног гладног гусара, а камоли за четири!“, тужно промрмља Лењи Станислав.

После једно пола сата стигоше до Несташковог дома. У крошњи високог дрвета стајала је кућица прекривена трском. Под дрветом била је једна мала. Ту је спавао Глиги.

„Хм.“, рече капетан. „Изгледа да ћемо морати да направимо неки заклон. Не верујем да сви можемо тамо да станемо.“

„А ја не верујем да би иједан од нас могао тамо да се попне!“, рече Остоја Нејаки.

„Говори у своје име горостасе!“, рече Стева Кукавица, дохвати лијану и док би лупио дланом о длан већ беше на самом прагу.

Уз мало муке и капетан се успео. Остоја и Лењи Станислав оплетоше лежаљке од лијана и везаше их за околна дрвета.

После су правили вечеру. Од сланих кифли и Несташкових шкољки. Беше то чудна попара.

„Рекао бих да сам више гладан него сит“, јадиковао је Лењи Станислав, а онда паде у сан.

4. глава

Бророчанство старог папагаја

Негде око подне пробудио их је неки чудан звук.

„Станиславе, кипи ти чај!“, дрекнуо је капетан Пера Попара. Али то није био чај.

„Стево, намести чекрк, сидро се љуља“, пућну Станислав и окрете се на другу страну. Али то није био чекрк.

„Остоја, притегни уже, клате се ђулад!“, јави се Стева. Али то нису била ни ђулад. Остоја није ништа рекао, јер ништа није ни чуо. Беше оглувео крај топова. Али Глиги залаја, а Несташко скочи и као муња излете из кућице. На грани дрвета, пред његовим очима, клатио се један папагај. У ствари, то не беше папагај, већ папагајчина. Управо, навећа птица коју је Несташко икада видео.

„Мислио сам да се никада нећете бробудити“, рече папагај. Онда је кинуо тако гласно да је и Остоја ђипио из лежаљке.

„Избини, назебао сам“, рече папагај, „пао сам у море, знаш.“

„Стварно“, рече Несташко, „баш ми је жао.“

„И мени“, рече папагај, „ми бабагаји не волимо воду. Али било је тако изненадно. Пуно воде...“

Чупава глава Пере Попаре, помоли се на вратима Несташкове куће, „Шта је то било?“

„Ништа опасно“, рече Несташко, „то је овај папагај“.

„Ба не, у стбарри“, рече папагај, „ако сде нешто чули то је сигурно долазило од рррбота,“

„Од робота!“, викнуше Несташко и капетан у један глас.

Из неодређеног правца чула се штектава тутњава.

„Буше бррдо кроз које сте бобегли“, рече папагај и поче да кашље. „Све је то почело још синоћ. Мирно сам лежао у своме бабагајском гнезду. Лепом, удобном гнезду које је направио мој прррадеда. Онда изненада тррес и бум! Дрво је пало, гнездо је пало, ја сам бао. Право у море! То је учинио огрромни рррбот са секиром. Они чисте пут прреко планина. Траже тебе Несташко, и твоје пријатеље. Рррботи желе освету!“

Остоја Нејаки и Лењи Станислав били су под дрветом и викали „Шта се догађа?“

Бука је постајала све јача. Могли су да чују прашумско дрвеће које пада и руши се док су работи напредовали.

„Шта сад да радимо?“, оте се Несташку. Одједном се осетио тако малим и слабирм.

„Морраћете да бежите!“, рече папагај, „ипак, то није све што имам да вам кажем. Ја, последњи од старих папагаја који су живели пре доласка злих металних створова још памтим нешто што су људи заборавили“, ту папагај посебно изражајно накриви кљун и изговори у драмској интонацији „Још памтим дрревно бррррочанство!“

„Пророчанство! Какво пророчанство!“, узвикну Лењи Станислав под дрветом. Он је просто обожавао пророчанства. Некада давно, на неком вашару, једна старица му је из длана прочитала да ће постати краљ мајмуна. Он је у то слепо веровао. Волео је банане.

„Бррррочанство које каже“, поче папагај, „да ће се родити дечак, који ће уз помоћ људи из далека успети да победи зле рррботе!“

„Значи тај дечак сам ја“, рече Несташко и груди му се испунише поносом. „А да ли пророчанство каже како ћу ја то победити зле рботе?“, упита затим.

„Брррророчанство је у ствари врло нејасно“, рече папагај и кину, „Оно каже да ће тај дечак имати помоћ четворрице људи који ће стићи из далека! Ти људи биће одважни и снажни, али ће само тај добрри, мудрри и храбри дечак моћи да победи наааашшшшееууапћихаааа! непррријатеље. Пут ће му бити дуг и тежак, морраће да тражи“, и ту папагај учини велики напор како не би био ометен кијавицом „Земљу Заборрављених Папазјанија. Тамо ће отккррити једну велику тајну и стећи моћ којом ће победити зле рроботе. Извини, морам да идем, много сам назебао!“, онда је кинуо још неколико пута.

„Баш чудна порука“, рече као за себе Пера Попара.

„А где је та земља?“, питао је Несташко.

„То нико не зна“, рече папагај који је хватео залет, „осим да је јако далеко, иза Ужарррене пустиње“. Онда је одлетео

„Онда морамо кренути одмах!“, рече Пера Попара.

„Зар без доручка?“, прогунђа Лењи Станислав, „па скоро да нисмо имали ни вечеру!“

Али одмах је значило одмах. Гусари покупише своје прње и предвођени Несташком кренуше пут Ужарене пустиње. За њима, ваљала се страшна тутњава падајућег дрвећа. Роботи су напредовали.

5. глава

Ужарена пустиња

Ако је неко од вас некада био у пустињи онда зна да то није тако пријатан приказ као што изгледа на сликама. На сликама пустиње делују идилично, као неки огроман песак, који чека да се ви појавите, можда са лопатицом и кофицом, и почнете да изводите керефеке попут:

Мама: „Изађи већ једном из те пустиње, треба да ручаш!“

Ви: (Не кажете ништа зато што сте се сакрили иза пешчане дине у нади да вас мама дуго неће пронаћи и да ће се до тада ручак охладити)

Епа пустиња није уопште тако пријатна и забавна. Не, ни мало. То је у ствари, ако већ тамо набасате, више него суморан предео у коме само једна реч има смисао, а то је „Преживети!“ (или ако волите да се опширно изражавате „Извући некако живу главу!“)

Управо та реч задавала је много муке Несташку и гусарима. Они су покушавали да преживе, а у томе су их ометале извесне препреке. Прво, било је ужасно вруће, друго, нису имали шта да пију и једу, и треће и најгоре, стално им је у ципеле упадао песак, а нема ничег горег него кад вас по прстима нешто голица, а ви не можете да се почешете. Усто, откад су напустили скровиту прашуму претила им је једна велика опасност. Опасност да ће бити откривени.

Било је вече трећег дана и управо су размишљали чије би пертле могли да вечерају.

„Твоје су најдуже“, рече Остоја Нејаки Стеви Кукавици.

„Па шта!“, рече Стева, нимало расположен да поједу баш његове „Моје пертле су скоро сасвим целе, а Станислављеве су покидане на осам места, а уз то он се стално мува по кухињи, можда је на њих пала која капљица масти!“

„Ја не дам своје пертле, оне су све што имам!“, рече Станислав Лењи, коме ништа боље није пало на памет.

Капетан Пера Попара није ни имао пертле већ ципеле са копчом, Несташко је носио сандале, а Глиги уопште није носио ништа, па је све кренуло из почетка.

„Можда бисмо могли да поједемо Остојине“, сину одједном Станиславу, „он има највећу ногу, њему пертле и не требају!“

Остоја је тужно гледао своје пертле. Онда са уздахом изу ципеле и распертла их.

„Ето, то су оне“, додаде потресено.

Сви су седели и гледали у пертле које су се беласале на месечини.

„Нема баш много“, рече Станислав.

Онда су појели Остојине пертле. То је било ужасно.

„Једина добра ствар је у томе што после њих нећемо ништа моћи да једемо три дана“, закључи Пера Попара, „Кад бар не бисмо морали да пешачимо, кад бисмо бар могли да јашемо неку камилу!“, затим додаде себи „како то да досад нисмо срели ниједну камилу?“

Несташко је ћутао. Привиђала му се торта. Затим рече:

„Нема камила, нема ничега, сви живи створови плаше се пустиње. Људи овде никад не залазе. Прича се да у њој живи нешто ужасно. Нешто опасно и страшно. Нешто што вреба.“

„Па, надајмо се да то нешто нећемо срести“, рече Стева Кукавица, „и овако имамо превише проблема.“

Идуће јутро било је веома топло као и два претходна. Песак је постајао кудикамо гори. Стално су пропадали у њега, а онда би застајали да испразне ципеле и јадиковали. Први је јадиковао Остоја. Његове ципеле нису имале пертле и песак му је непрекидно упадао.

„Не могу, не могу, стварно не могу више!“ почео би да тужи.

На то би се надовезао Лењи Станислав: „Чим их испразним оне се опет напуне! Мислим да нећу издржати!“

Онда би наставио Стева Кукавица: „Никада нећемо угледати крај ове пустиње! Ако она уопште има краја онда ће то сигурно бити наш крај!“

Капетан Пера Попара је ћутао. Прекаљен и мрк осматрао је околину. Одједном узвикну: „Погледајте!“

Тамо, далеко, на хоризонту, у правцу прашуме, на врху једне пешчане дине појвише се црне прилике. Јасно су могли да их виде. Капетан подиже дурбин.

„Нисмо успели да им заварамо траг!“, рече.

Роботи су наступали у колони. Огромни и зли. Очи су им сјактале страшним црвеним пламеном, док су претраживале предео.

„Прошли су прашуму!“, крикну Несташко.

6. глава

Сунчани паук

„Морамо ићи брже!“, промукло прозбори капетан. „За мном!“ Није више било застајања. Последњим снагама борили су се са временом и песком.

Посртали су напред, капетан на челу, за њим Стева Кукавица па Остоја Нејаки, који је носио Несташка, који је носио Глигија. На зачељу беше Лењи Станислав. Стално се освртао. Роботи су се примицали.

„Ако не нађемо неко скровиште, никада се нећемо избавити!“, тужно је мислио. Али скровишта није било. Само још ужарене врелине, жеђи и голицања по табанима.

„Дајте ми кап, само једну кап!“, богорадио је Стева Кукавица.

„Издржи још мало!“, бодрио га је Пера Попара.

„Колико мало капетане?“, питао је Стева Кукавица, „мислим да нећу издржати још много мало!“

Онда се догодило нешто чудно.

„Капетане, да ли грешим, или је оно нека мрежа?“, упитао је Остоја Нејаки прста упереног у нешто далеко напред. Тобџије иначе, имају одличан вид.

Капетан подиже дурбин.

„Пази, стварно мрежа“, рече „и то ужасно велика!“

„Питам се само ко ли ју је разапео?“, прозбори Лењи Станислав, који је пристизао отпозади.

„Ја!“, рече неко одоздо.

Из песка су их гледале неке огромне многобројне очи.

Мало су се штрецнули.

„Извините, а ко сте ви ако смем да питам?“ упитао је капетан Пера Попара ноншалантно и светски, као да је баш очекивао тако нешто.

„Ја сам паук“, рече онај глас, „и ви стојите на мени“.

Онда је уследио јачи земљотрес. Сви попадаше на песак, а над њима се изви једно огромно обличје, тако нешто, као неко омање брдо. Имало је осам дугих ногу, дугих као нешто јако дугачко, као пети час у петак послеподне.

Уопште нису знали шта да кажу. Само су устали. Обличје поче да се примиче. Места за узмак није било. Створ подиже једну од својих огромних ногу и пружи је у правцу Пера Попаре. Сви су претрнули. Капетан је гледао храбро, презирући смрт.

Паук му такну раме, а затим рече „Шуга!“ и побеже.

Бежао је веома брзо, а онда се, када је видео да га нико не јури вратио назад.

„Нећете да се играте?“, рече помало тужним гласом.

„Извини, не можемо,“, рече Несташко, који је од све дружине сачувао највећу присебност. Он је волео паукове, лептире и бубе свих врста: „Много смо уморни и гладни и жедни. Можда после.“

„Наравно, наравно,“, рече паук, „Извините што вас гњавим! Ретко ко нам дође у госте. Углавном немам с ким да се играм. Врло сам усамљен.“ Деловао је стварно утучено.

Капетан Пера се лагано опорављао од шока. Ипак, једна ствар му се снажно врзмала по глави:

„Извините што питам“, рече некако тањим гласом но обично, „али ако овде живите сасвим сами, шта онда једете?“

„Како мислите шта једем?“, упитао је врло љубазно паук, а затим додао, „Ја ништа не једем. Ја сам Сунчани паук, живим од светлости Сунца, а ноћу спавам.“

„Опростите што вас питам“, умеша се Стева Кукавица, „Шта ће вам онда оне мреже?“

„Мреже! Онако. Плетем их из разоноде. А о Божићу, разапињем и конопце да саплетем деда Василија!“

„Ви имате деду?“, упита паука задивљени Несташко. У себи се питао да ли је пауков деда већи од паука и ако јесте да није то можда највећи деда на свету.

„Наравно да имам деду“, рече паук „имам и бабу, маму, тату, имам чак и стрица Бенгазија и стрину Мелисанду, али они су мало ћакнути!“

„О!“, рече Несташко задивљено. Никад није чуо за некога са тако многобројном родбином.

„Опростите, али зашто споплићете деду, и то на Божић?“, упитао је Лењи Станислав. Он се у ствари припремао да пита паука да ли има нешто за јело, а питање о деди питао је из чисте пристојности, као увод.

„Много смешно пада! А и говори ружне речи. Прошлог Божића је рекао: „Мучицу му његову, опет падох низ те жицкаве травке!“ Он још мисли да живимо у прашуми!“

„Ви сте некад живели у прашуми?“ упита Несташко.

„Да, некада давно. Плели смо мреже, ловили бубе и били смо мали. Онда смо се једном окупили на рођендану моје баке Видосаве, кад је дунуо снажан ветар и однео нас са све мрежом у пустињу. Прво смо мислили да ћемо умрети од глади. Али нисмо. Уопште, нико није био гладан. Онда смо схватили да је довољно да би били сити, само да будемо на сунцу. Тако смо постали Сунчеви пауци. И приметили смо још нешто. Од Сунца смо расли невероватно брзо. Толико брзо да смо почели да се укопавамо у песак да не би постали баш превелики. Тако углавном и проводимо време. Пред вече ми млађи изађемо и играмо се, а старији се скоро и не мичу, сем за веће празнике!“

„Да немате нешто за јело?“, завапи Лењи Станислав, који више није могао да чека.

„Не, не бих рекао“, рече паук, „Немам људску храну. Овде ништа не расте. Али тамо далеко, баш много далеко, на ивици Земље Заборављених Папазјанија, крај

једног потока, видео сам једном једну палму. Ња њој је расло нешто лепо, урме мислим.“

„Урме!“, викну Лењи Станислав.

„Поток!“, викну Стева Кукавица

„Земља Заборављених Папазјанија!“, викну Несташко.

„Можеш ли да нас одведеш тамо?“, викну Пера Попара.

„Роботи!“, викну Остоја Нејаки у неприродно високој интонацији.

7. глава

Борба с роботима

Роботи беху још далеко, али беше очигледно да су их приметили. Више нису ишли у колони, већ у широком, полумесечастом поретку, спремни да опкољавањем спрече сваки узмак.

„Јесу ли то неки ваши другари?“, питао је Паук.

„Уопште не!“, узвикну Несташко, „То су непријатељи! Они желе да нас униште! Молим те, можеш ли да нас заштитиш? Ти си снажан и велики!“

Док је Паук, који иначе није био много ратоборан размишљао како да то учини, гусари почеше да се припремају за бој.

„Скупо ћемо продати своје коже!“, шкргутао је зубима Пера Попара вадећи сабљу.

„Капетане!“, викну Стева Кукавица вртећи кубуром, „биће проблема! Мој се барут канда претворио у песак!“

„Немам муниције!“, викну разочарано Остоја Нејаки, који сред оног песка није могао да нађе никакав камен.

Станислав Лењи извади своју куварску двокраку виљушку. „Само дођите!“ махао је претећи пристижућим роботима.

А роботи су се примицали, али ни они, рекло би се, нису цветали у најбољем издању. Лелујали су и тресли се као да их је ухватила грозница.

„То је од Сунца!“, помисли Несташко и узе Глигија у наручје.

Ипак, иако ослабљени, роботи беху још увек страшни противници. Чим су пришли на довољну удаљеност из њихових очију потекоше смртоносни зраци.

Станислав Лењи потрча мало према њима, а онда се укопа се у песак. Решио је да направи заседу.

Пера Попара одби сабљом уништавајући зрак и погоди њиме једног од непријатеља. Робот се са треском сруши на тло. Али нови су пристизали.

Са ужасом Несташко схвати да су већ опкољени

Стева Кукавица нишанио је и повукао ороз, али пиштољ само сукну и зрно паде на метар-два.

„Проклети песак“, викну Стева и окрену га наопачке. За борбу прса у прса.

„Јуриш!“, дрекну Пера Попара и са голом сабљом утрча у једну групу робота. Ка другој јурну Стева Кукавица са својом обрнутом кубуром. Смртоносни зраци потекоше у свим правцима и неки роботи се погодише међусобно.

У том одсудном тренутку Остоја Нејаки беше у песку напипао нешто повелико. „Ђуле!“, викну радосно.

На жалост, ђуле које је Остоја хтео да хитне на роботе беше уистину глава Лењог Станислава. „Шта то радиш! Рушиш ми заседу!“ викну овај и боцну Остоју виљушком у палац.

Паук је збуњено посматрао целу ту гунгулу, када опази да се три велика робота примичу Несташку и Глигију. Један зрак сукну крај дечакових стопала. Он се згрчи и загрли кученце.

„Станите!“, викну Паук, „то није лепо!“ и потрча Несташку у помоћ. Паук је био велики, али ни приближно вешт као роботи. Док је једног успео да одгурне у страну, друга два се окренуше и погодише га.

„Упомоћ!“, дрекну Паук из све снаге поводећи се под налетом смртоносне паљбе, „Мама, тата, деда Васо! Помагајте!“

Роботи, усмерени на своје жртве нису ни приметили шта је почело да се збива иза њихових леђа.

А збивале су се чудне ствари. Брда у околини почела су да се померају.

„Ко то дира моје шаљиво унуче?“, дрекну једно од њих.

Несташко, који је мислио да је Паук веома велики, тек сада није знао шта да мисли.

Деда Василије био је попут планине. Једним ударцем своје огромне ноге сурвао је читав ред робота. „Безобразници!“, викао је, „Зар на децу ударате!?“

Крш и лом настаде у свим правцима. Роботски делови летели су као Новогодишње конфете.

Згранути и пресрећни Несташко гледао је како огромни паукови ситне страшне непријатеље на саставне чиниоце. Али није дуго гледао.

За минут је све било готово.

8. глава

Паук добија играчке

„Боли!“, јечао је Паук док му је деда Василије брижно дувао у рањену ногу.

„Бедници!“, јадиковао је стари паук, „зар доведе да се довуку?“

„Да ставимо мало хидрогена?“, питала је паукова мама, грађена као стадион са рефлекторима одоздо.

Као и ви, и паук је наравно мрзео хидроген: „НЕ! Само не хидроген! Проћи ће!“

„Кад само помислим шта је могло да се деси!“, фрктао је пауков тата шетајући наоколо у огромним круговима и правећи нешто попут пешчане олује.

„Извините молим вас“, рекао је Несташко, „то је све због нас.“

Пауци се окренуше дечаку.

„Хеј, па то је Несташко!“, рече деда Василије.

„Ви ме познајете?“, рече Несташко изненађено.

„Тако некако“, рече стари паук. „Једном си са мамом и татом прошао поред моје мреже, показао на мене и рекао „Видите како је леп и велики овај паук“, био сам много срећан читаву недељу дана!“

Несташку одједном сузе пођоше на очи.

„Зашто си тужан душо?“, упита брижно паукова мама.

„Роботи су отели моју маму и тату!“, рече Несташко, „а сад нема више ни мојих пријатеља.“

„Има нас!“, зачу се један глас, „само нас ископајте одавде!“

Били су то Лењи Станислав и Остоја Нејаки. Роботски пројектил пао је крај њих и навалио им цело једно брдо песка. Ипак, брзо су их ископали.

„Ето ти!“, рече Остоја „тако ти и треба кад хоћеш да се уполаваш!“

Станиславу не беше до препирке: „Где је капетан?“, упита забринуту.

„Отрчао је тамо“, рече Несташко и показа у једну гомилу гвожђурије. Сви су пошли да расклањају крш. Али није било потребе. Капетан Пера Попара седео је на врху неке роботске главе и ударао једним облутком по железној оплати.

„Не вреди! Баш ми не иде!“, жестио се.

„Шта то радите капетане?“, упита Остоја.

„Покушавам да укрешем искру. Ако нешто волим, волим да пућкам после добре битке! Јесам ли капетан ил' нисам?“

„Наравно да јесте капетане!“, умеша се Станислав, „али лула вам је остала на броду.“

Капетан подиже главу и безизражајно се загледа у даљину.

„Моја лула!“, рече затим. Изгледао је стварно погођен.

„Ајде, ајде,“ рече деда Василије, „све су то рђаве навике!“

Онда се чуло неко стењање.

„Стева!“, дрекнуше гусари.

Стева Кукавица покривен роботским деловима још увек је стезао кубуру у руци.

„Мислио сам да никада нећете доћи!“, рече увређено. У ствари није му било ништа. Само је волео да драми.

После су сели да разговарају.

„Морамо да стигнемо до Земље Заборављених Папазјанија“, објашњавао је Несташко, „тамо ја треба да решим једну велику тајну уз помоћ које ћемо победити роботе“

„Било је и крајње време“, рече деда Василије „та напаст је свима додијала. Мреже су ми цепали кад год им се указала прилика. И то све из ината!“

„Можете ли да нас пребаците донде?“, упитао је капетан.

„Наравно!“, рече пауков тата, „али прво морамо да се наспавамо.“

„Баш дивно што сте дошли!“, рече на крају Паук весело. Мама му је увила ногу у један преогроман чаршав, али је успео да избегне водород. „Сад имам и играчке!“, рече поносно, показујући на роботске остатке: „Колико слагалица!“

9. глава

Поље заборављених ствари

То вече појели су пертле Лењог Станислава. Ипак, ни то није могло да их учини жалосним. Док су пауци хркали, Несташко и гусари гледали су звезде уверени да ће све на крају добро проћи.

Сутра изјутра, пауков тата их стави на своја огромна леђа.

„Дођите нам што пре поново!“, рече Паук машући рањеном ногом. Његов завој вијорио се као нека огромна марамица.

„Врло радо!“, махну му Несташко, „хвала вам за све!“

„Нема на чему момчино!“, гракну гануто деда Василије.

Сад су путовали заиста брзо.

„Боље него на било којој камили“, рекао је тихо Пера Попара да не би увредио свога носиоца. Ускоро у даљини угледаше обресе нечег зеленог.

„То је Земља Заборављених Папазјанија“, рече пауков тата.

„Где ли је она урма?“, загледао је Лењи Станислав.

На крају песка тата-паук се саже и Несташко с гусарима скочи на траву. Глиги је весело лајао.

„Не знам како да вам захвалимо?“, рекао је Несташко и пружио руку тати-пауку.

Паук подиже своју огромну ногу и благо га помилова по коси.

„Посетите нас неки пут, кад завршите с роботима“, рече, махну им и оде. Његова огромна леђа брзо се утопише у бескрају жутог песка.

„Нигде нема оне урме“, рече Станислав ожалошћено.

Урме истина није било, али су свуда по трави лежале гомиле којекаквих ствари. Тако много и тако невероватних ствари разних облика боја и величина, да нећу ни покушавати да их опишем. Али пошто знам да вас интересује које су то ствари, описаћу само оне које је испред својих ногу видео Несташко. То су били једна касица-прасица, црвена чаша од порцелана, једна повелика кравата, дромбуље и календарчић са сличицама.

„Изгледа као да смо дошли на отпад!“, рече капетан Пера Попара.

„Хеј, зар оно није шешир капетана Лема?“, упита Остоја Нејаки и показа на врх једне гомиле.

„Ко је то?“, интересовао се Несташко.

„Један зли и подмукли гусар. Крадљивац сатова. Давно су га појеле ајкуле!“, рече Стева Кукавица и поче да се пење на гомилу. „Стварно је његов. Пише „Л“ на ободу!“, али баш кад се сагао да га подигне зачу се једно „ПЉУС!“ и Стева Кукавица откотрља се низ гомилу којечега држећи се за образ.

„Капетане! Неко ми је ударио шљагу!“, рече полуплачним гласом.

„Како молим!“, рече Пера Попара, „ко то сме да бије моје гусаре!“ Нико није рекао ништа.

„Да се ниси само оклизнуо, па ти се учинило?“, упита капетан Стеву.

„Торта!“, дрекну у тај мах Лењи Станислав. На једном брдашцету сачињеном од ствари стварно је била торта, лепа и розе, чак и са три свећице које су гореле.

„Торта! Торта! Торта!“, викао је Лењи Станислав јурећи ка њој.

„Стани Станиславе...“, покуша да га упозори капетан који је нешто предосећао, али било је касно.

„Моја Торта!“, дрекну Станислав и пружи руке да је зграби.

„Није твоја!“, рече неко.

Опет се зачу „ПЉУС!“ и Станислав се сасуља низбрдо.

„Шта се бијеш?“, рече оном невидљивом, „хтео сам само да је погледам!“

„Овде се нешто чудно догађа“, рече Несташко.

Онда су чули Остоју Нејаког како плаче. Горостасни Остоја кршио је стари гусарски закон који императивно забрањује плакање на јавним местима.

„Јел' и тебе неко клепио?“, упита Стева Кукавица.

Али Остоју Нејаког нико тукао није. Он уште није плакао због тога. Он је плакао из једног сасвим другог разлога.

„Моје мале, слатке чарапице“, говорио је Остоја кроз сузе, тако да му се мора опростити плеоназам. У рукама му је био пар жутих, дечијих чарапица украшених црвеним срдашцем: „Мислио сам да сам их заувек изгубио!“

„То нису твоје чарапе!“, рече Лењи Станислав, „ти не носиш тај број!“

„Некад сам носио“, поче Остоја, „бака ми их је исплела. Моја мила бајка!“, рече и зариди још јаче.

„Тако сам их волео!“

„Ти си изгледа ударен мокром чарапицом!“, рече Стева саосећајно.

„Али њега нико није ударио!“, упаде Несташко.

Стварно. Остоја је узео једну ствар, али њега нико није ударио.

„То је зато што је то његова ствар“, рече неко.

Сви су се мало штрецнули.

„Ко си ти?“, упита несигурним гласом Лењи Станислав увлачећи главу у рамена.

„Ја сам чувар Поља Заборављених ствари“, рече глас.

„А зашто те ми не видимо?“, упита Несташко.

„Нећу да ти кажем“, рече глас.

Онда су чули капетана.

„Моја попара!“, викао је као суманут. Ту и тамо сакривен иза једне огромне падине којечега држао је у рукама плаво лонче.

„Ту је и моја кашикица!“, рече радосно.

„Ова земља чудно утиче на људе!“ рече Стева Станиславу.

Али Станислав већ беше далеко. На први помен попаре потрчао је као опарен своје капетану, док је овај радосно викао: „То је она! Моја прва попара! Како ли се само овде нашла?“

Тако су најзад имали нешто пристојно за ручак.

10. глава

Загонетка Невидљивога гласа

„Штета што је није било мало више, капетане!“, рече Лењи Станислав облизујући се, „Права гусарска попара! Мислим да је било и мало кајмака! Да није неко од нас заборавио и неке колаче?“, упита затим. Баш му се јело и нешто слатко.

„Не могу да се сетим!“ рече Стева Кукавица.

„И шта сад да радимо?“, питао се Пера Попара, „каква је то тајна која овде треба да се реши?“

„И какав је то тајанствени глас који бије и не пита?“, рече Несташко.

Неко се тихо насмејао.

„Немој да се смејеш. Није лепо тући непознате људе!“, рече дечак.

„А да ли је лепо узимати непознате ствари?“, одговори глас.

„Наравно да није!“, умеша се Пера Попара, „ми гусари то никад не чинимо, осим, хм, овај, у изванредним приликама. Уосталом, коме требају ове ствари?“

„Многима“, одговори тајанствени глас, „зато оне ту и постоје. Чекају. Чекају да их се неко сети. Као што си се ти сетио своје попаре.“

„Можеш ли да нам помогнеш?“ питао је Несташко, „ми смо овде дошли да бих ја открио једну велику тајну!“

Глас је ћутао неко време. Онда рече: „Зависи коју велику тајну желите да откријете. На свету има много великих тајни.“

„Ти си канда неки мудријаш?“, прошапута за себе Стева Кукавица.

„Ја желим да решим велику тајну која ће нам помоћи да победимо роботе. Ослободимо моје родитеље! И многе друге људе! Ето ту велику тајну желим да решим.“, рече Несташко веома озбиљним гласом.

Глас је ћутао.

И сви су ћутали, очекујући да нешто каже.

Глас се накашљао.

И даље су сви ћутали. Али су постали понешто нестрпљиви.

Онда је глас почео да звиждуће.

„Ти нас намерно нервираш!“, дрекну Стева Кукавица.

„Добро сад“, прозбори глас коначно, „нестрпљиви сте, а то је лоша особина. Али кад сте већ дошли овде, не би било у реду да одете празних руку. Али морам да вас упозорим. Тајна коју сте изабрали да решавате највећа је од свих тајни које постоје.“

„Стварно?“, рече Несташко мало несигуран у своју снагу, „а која је то тајна?“

„Тајна коју тражите је одговор на ову загонетку“, рече глас. „Будите пажљиви и слушајте“, а затим је изговорио ове речи: „Шта постаје веће када се подели?“

„Колико пута можемо да погађамо?“, питао је Пера Попара.

„Колико год пута желите“, рекао је глас.

Онда су опет сви мало ћутали.

„Да није неко тесто?“, питао је Лењи Станислав.

Одговора није било.

„Можда неки велики број?“, питао је Остоја Нејаки.

„И највећи бројеви се смањују када их делиш Остојо“, одговорио му је, уместо гласа, Пера Попара.

„Не знам капетане, ја знам да бројим само до седам“, рече Остоја тужно.

„Да није кишна глиста?“, питао је Стева Кукавица, „ако поделиш кишну глисту добићеш две кишне глисте!“

Глас се тихо насмејао. „Није кишна глиста“, рече затим.

Све у свему, гусари су погађали и погађали, а Несташко је ћутао и ћутао, јер му ништа паметно није падало на ум. Одједном, дечак устаде.

„Нема Глигија!“, рече ужаснуто.

Мали пас се негде изгубио.

„Глиги! Глиги!“, викну дечак и потрча да га тражи.

„Стани! Куда ћеш?“, викну Пера Попара, али Несташко је већ нестао с видика.

А Гусари су остали да размишљају и говоре глупости.

Несташко је трчао преко брда и долина заборављених ствари дозивајући своје кученце. Али одговора није било. На крају, сасвим уморан и без наде, дечак је сео на неку обрнуту жуту ванглу и почео да плаче. Прешао је толики пут да би на крају изгубио јединог пријатеља који га је одувек волео.

„Шта да радим?“, рече тихо, „морам да се вратим и питам Глас“, додаде затим бришући нос рукавом.

„Ја сам овде“, рекао је Глас.

„Да ли знаш где је мој пас?“, питао је Несташко.

„Он је у твојој тајни“, одговорио је Глас.

„А где је та тајна?“, питао је Несташко, „ако треба ићи ћу на крај света само да га нађем!“

„Та тајна није на крају, него на почетку света“, рекао је Глас, „али се она налази и у твојем срцу!“

„Па то је љубав!“, викну Несташко.

Зачу се весели лавез.

Са друге стране брда према дечаку трчао је Глиги. У устима му је била мала гумена лопта.

„Глиги!“, викну дечак ван себе од среће, „па ти си нашао своју лоптицу!“

11. глава

Несташков добија нови задатак

Враћајући се Глиги и Несташко угледаше у даљини гусаре како тужно седе глава подбочених песницама.

„Не вреди!“, јадао се Пера Попара, „Пробали смо сто пута и баш нам не иде!“

„Каквих сто! Најмање хиљаду пута!“, упаде нервозно Стева Кукавица.

„А нема ни Несташка!“, рече Лењи Станислав

„Хајде да га потражимо. Не свиђа ми се што га нема тако дуго“, рече Остоја Нејаки и устаде.

„Ја сам овде! Успео сам да решим тајну!“, дотрча поносно Несташко „Одговор је љубав!“

Сва четири гусара беху широм отворила уста и заледила се, као да су ухваћени у игри „Леденог чике“.

„Љубав?“, најзад пропишта Стева Кукавица.

„Да, љубав“, рече Несташко, „Оно што постаје веће када се подели је љубав!“

„Никад се тога не бих сетио!“, узвикну удивљено Лењи Станислав.

„Ни ја се нисам сам сетио“, рече Несташко, „Глиги ми је помогао. И Глас.“

„Ипак је на крају све испало добро!“, рече задовољно Пера Попара трљајући утрнуде шаке.

„Али ја још увек не знам како да сад, чак и кад смо открили највећу тајну победимо роботе“, рече Несташко.

Гусари су се опет заледили. Очигледно да су размишљали веома дубоко.

„Не знамо ни ми!“, најзад рекоше у један глас.

„И шта сад?“, рече онај Невидљиви глас.

„Молим те, да ли би могао још једном да нам помогнеш?“, упита „слатко са шлагом“ Несташко.

„Могао бих“, рече Глас, „Али мало. Видите, овде нема ниједне ствари која припада роботима. Зато што роботи не могу ништа да забораве. А не могу ништа да забораве, јер се они ничега не сећају. Роботи су у ствари само ствари, којима управља неко други, неко ко их је направио, неко ко има жеље и сећања, неко чије се ствари такође налазе овде.“

„Хоћеш да кажеш да роботи не раде ништа сами од себе?“, упаде Несташко страшно изненађен.

„Тако је“, рече глас.

„И да има неко што њима управља и заповеда им да чине све страшне ствари!“

„Тако је“, понови глас.

„И тај неко им је наредио да отму моје родитеље и још много других људи?“

„Да“, рече глас.

„Па ко би могао бити тако зао?“, упита Несташко и лице му потамне од туге.

„Не знам“, рече глас, „Али то је неко ко је много, много заборављао. Неко ко на овом пољу има највише заборављених ствари.“

„Али ти не знаш ко је то?“, упита Несташко нестрпљиво.

„Не.“, одговори глас.

„Како је могуће да не знаш ко је то, кад си знао које ствари припадају Остоји и капетану, а које не припадају Стеви и Станиславу?“ био је упоран дечак.

„Ја сам чувар. Ја знам само коме нека ствар припада, али не могу да знам ко је то док не дође и не потражи је. Или не покуша да узме нешто што му не припада“, рече глас и тихо се закикота.

Стева и Станислав у мрачном расположењу протрљаше своје образе.

Затим је неко време била тишина.

„Ево како могу да ти помогнем“, поново проговори глас, „Дозволићу ти да узмеш једну од ствари која припада том неком. Али само ако успеш да је пронађеш.“

„Зашто ми је потребна ствар неког тако грозног?“, упита Несташко.

„Зато што твој пут још није завршен. Ако желиш да победиш роботе мораш да наставиш даље. Мораш да одеш у Град Заборављених људи. А тамо ти та ствар може помоћи.“

Несташко није знао шта да каже. „Како да нађем ту ствар?“, најзад прозбори.

„Сети се тајне!“, рече глас, „и знај, имаш право да одабереш само једном!“, последње речи Глас је изговорио тако тихо и одлазеће да је Несташко био сигуран да се више неће враћати.

„Па да покушам!“, рече дечак и поче да разгледа око себе.

12. глава

Ствар

„Рекао ти је да се сетиш загонетке!“, рече Лењи Станислав.

„Можда треба да нађемо неко срце од плиша, то је знак љубави!“, гласно је размишљао Стева Кукавица.

„Да није она тамо грозна машина!“, рече Остоја Нејаки и показа на једну ужасно велику црну скаламерију. Била је делимично затрпана, али су јасно могли да јој се виде страшни укошени фарови и тестерасти бодежи са стране.

„Чак и да јесте не верујем да бисмо могли да је понесемо“, рече Пера Попара, „сувише је велика!“

Несташко одмахну главом.

„Како не разумете“, рече Несташко, „нама не треба машина, не треба нам ништа тако страшно. Нама треба нека добра ствар. Нека ствар коју је тај зли заборављао и због тога постајао зао. Кад је рекао да се сетим тајне, Глас је мислио да ту ствар треба да откријем срцем! Али како то да учиним?“

„Стварно тежак задатак!“, рекоше гусари и поново седоше подбочених глава.

Несташко додирну руком срце и одједном се сети својих родитеља и других људи које су одвели работи, на зло које им је претило, а онда у једном тренутку, помислио је и на онога ко је то зло изазвао. И у његовом срцу наста једно неочекивано осећање. Осетио је да више не мрзи тог злог. Одједном му је било жао што је он постао такав. И тада, Несташку се учини да је чуо нешто. Неку тиху свирку.

„Јесте ли чули оно?“, дечак упита гусаре.

„Ништа нисам чуо“, рече Остоја Нејаки.

„Ти и иначе ништа не чујеш!“, упаде Стева Кукавица, а онда додаде, „али ни ја ништа нисам чуо!“

„Ни ја“, рече Лењи Станислав.

Капетан није ништа рекао, био је у мислима.

„Глиги! Јеси ли ти нешто чуо?“, упита дечак кученце.

Глиги испусти лоптицу и залаја. Желео је да се игра.

„Не сад Глиги“, рече Несташко. Али Глиги је тако тужно гледао у њега да се он саже и баци лоптицу. Куче отрча да је дохвати. Лоптица паде на једну од гомила ствари и потону међу њима. Пас је дотрчао и тужно гледао за њом.

„Чекај Глиги, помоћи ћу ти!“, викну Несташко.

Глиги је рио кроз мноштво којечега, а Несташко му је помагао, и онда поново, једва чујно, до њега допре она свирка.

„Ево поново“, помисли. А тада, у оној ископаној гомили угледа једну фрулицу. И некако је знао да она свирка долази од ње. Лагано је подигао. Затим дуну у њу. Звук је био исти.

„Нашао сам!“, викну пресрећно дечак.

„Шта си нашао?“, викнуше гусари докаскујући.

„Фрулу!“, рече Несташко и показа је, док је слободном руком помагао Глигију.

„Могоао си да нађеш и нешто боље!“, рече Лењи Станислав.

„Не“, рече дечак, „то је баш оно што сам тражио. Онај звук који ви нисте чули дошао је из те фрулице. Можете ли сада да нам помогнете да нађемо лоптицу, молим вас?“

Сви заједно прионуше на копање.

Најзад су је нашли.

А онда, лагано, са Несташком на челу кренуше у дубину Земље Заборављених Папазјанија. Сунце је залазило.

„Надам се да је неко од нас заборавио још нешто за јело“, мрмљао је Станислав клатарећи се.

Са врха једног огромног брда заборављених ствари Несташко се окрете назад и махну „Довиђења и хвала за све!“ рече.

„Довиђења Несташко“, рече неко тихо из даљине.

13. глава

Град Заборављених људи

Ходали су још мало. Било је мрачно. Сполпитали су се и падали. Остоја се пар пута омакао из позадине и обарао их као кегле. Онда осетише да више не гацају по безбројним стварима. Ноге им помилова нека мека и нежна трава.

„Хвала Богу, изашли смо!“, рече Пера Попара.

„И шта сад?“, упита Остоја Нејаки зевајући као пећина.

„Да нема неко нешто за јело?“, упита Лењи Станислав.

Наравно да нико није имао ништа, а Стева није хтео да да своје пертле.

„Онда хајде да спавамо“, рече капетан, „Морамо ипак мало да се одморимо. Ко зна шта нас сутра чека?“

„Само се надам да нас не чека неки невидљиви глас“, рече Станислав опружајући се.

„Зашто?“, упита Несташко шћућуривши се уз Глигија, „то је био добар глас!“

Али нико није рекао ништа. Тако су брзо заспали.

Сутра изјутра до ушију им допре нека удаљена граја. Као са неке јако велике пијаце.

„Шта је оно капетане?“, упита Остоја Нејаки трљајући око.

Капетан подиже дурбин.

У даљини је био град. Али некако није ту све било баш како треба. Између кућа од блата и великих палата, по широким трговима и уским улицама јурило је мноштво људи у огромној журби, баш као што мрави врве у мравињаку. Ипак, то је било место у које су ишли. Из правца поља водио је пут до једне високе камене капије на којој је писало „Град заборављених људи“.

„Чудна ствар!“, рече капетан додајући дурбин Остоји.

„Да није избио пожар?“, промрмља Остоја намештајући дурбин на једино око, а онда додаде, „Није, не видим дим!“

Како су се приближавали тако је метеж у граду Заборављених људи изгледао све већи. Његови становници улетали су из куће у кућу, долазили и враћали се одакле су дошли, помно пиљили један у другога, а онда одлазили намрштених лица. И сви су изгледали нерасположени.

„Ово је изгледа град баксуза“, шапну Стева Кукавица. Јер већ су били пред капијом.

Прођоше је и утопише се у масу људи, мушких и женских, младих и старих. У почетку су сви они радознало и помно пиљили у њихова лица, али их брзо оставише. Просто би се окренули на другу страну, а понеки би и одмахнули руком, као да је у питању нека превара.

Сада су стајали на једном великом тргу, људи су стизали са свих страна и гужва је била огромна.

Несташко је помислио како је баш дивно што има гусаре крај себе.

Али гусарима није ишло све како треба.

Лењи Станислав покушао је да заустави једног човека. Беше то неки кочоперан чичица са штапом у руци. Станислав хтеде да сазна да ли негде овде има нешто да се једе, али га овај само одмери па осорно дрекну: „Оставите ме на миру! Ја вас не познајем!“ и одбаза даље.

Станислав се толико збунио да је за тренутак чак и заборавио на храну.

Са друге стране капетан Пера Попара покушао је да заустави једну девојчицу. Али девојчица викну: „Остави ме! Ти ниси мој тата!“ и побеже низ улицу.

„Овде нису баш много дружељубиви!“, запазио је Стева Кукавица и почешао се по глави.

Несташку је све то било будибогснама, али онда се досетио.

„Ово је град Заборављених људи!“, рече дечак, „Њима не требамо ми! Њима требају они који су их заборавили!“

„Молим?“, Пера Попара беше прилично збуњен.

„Како не разумете?“ рече Несташко, а очи су му се пуниле сузама, „Заборављене ствари, заборављени људи! Они сви чекају да неко дође по њих. Неко коме припадају, неко кога воле. Они су остављени!“

Гусари су у чуду гледали око себе.

„Зар је могуће да је све ове људе неко заборавио?“, тихо упита Лењи Станислав.

14. глава

Несташко проналази Веселкову баку

Неко време су невесело ћутали.

Онда Несташку изненада паде на памет фрулица и он је извади из појаса и осмотри је.

Била је мала, дрвена и лепа. Имала је шаре веселих боја.

„Можеш ли да нам одсвираш нешто, Несташко“, рече капетан Пера Попара, „баш би нам требала једна песма!“

Несташко није знао да свира, али капетан и гусари деловали су тако утучено, па седе на плочник, принесе свиралу уснама и дуну.

Из фруле потече једна нежна и тужна мелодија. За тренутак, људи око њих застадоше, а онда се окупише око Несташка.

У првом реду била је девојчица, која је побегла од капетана.

„Лепо свираш!“, рече и седе крај њега.

„Хвала!“, рече Несташко.

„Немој стати!“, рече девојчица, „свирај још мало! Молим те!“

Девојчица је имала веома лепе очи, нешто као сомот ноћног неба са све звездама. Несташко поново засвира.

Свирао је дуго, а гомила око њега постајала је све већа и већа. Престала је врева и јурњава. Становници Града заборављених људи окупише се на тргу да слушају Несташка.

„Како је дивно!“, рекла је једна жена и брисала сузе.

„Подсећа ме на нешто из младости“, рече неки старац и усекну се у огромну тамно зелену мараму са жутиим цветићима.

Гусари су у чуду гледали шта се догађа.

„Па ови људи и нису баш такви баксузи!“, рече Остоја.

Онда је неко викнуо: „Веселко!“

Из позадине се ка њима пробијала нека постарија и крупна жена.

„Веселко! Мој Веселко!“, викала је јурећи према Несташку. У трену је била крај њега, а онда га са сузама у очима стиште на груди. Мирисала је лепо. На љубичице и колаче. „Мој Веселко!“, љубила га је и плакала, „Знала сам! Знала сам да ћеш доћи! Да ћеш се сетити!“

Једно звоно одјекну негде високо.

Људи почеше да се смеју и кличу.

„Али госпођо, ја се не зовем Веселко.“ рече Несташко.

„Како то мислиш?“, рече бака. „Па то је Веселџкова фрулица. И свираш исто као он.“

„Можда“, рече Несташко, „Али ја сам Несташко.“

„Немогуће“, рече девојчица, „Чуо си звоно. Оно никада не греши!“

„Тако је“, рече један човек у плавом оделу, „Звоно је зазвонило. Неко је нашао неког ко га воли.“

„Али ово није моја фрулица!“, рече Несташко, „ја сам је само нашао!“

Поглед старице постаде неописиво тужан.

Несташку је било тако жао баке и рече: „Фрула није моја, али ја знам коме припада. Могу да вас одведем до њега!“

„Ти знаш Веселџка!“, рече бака и образи јој постадоше румени, као пролећне руже.

„Да“, рече Несташко, „он живи далеко, иза ужарене пустиње. Одвешћу вас тамо ако желите.“

„Хвала ти!“, рече бака и поново га стиште на груди.

15. глава

Звездана

„Могу ли и ја са вама?“, упита девојчица Несташка.

„Не знам. Можеш ако хоћеш.“

„Тако бих волела да поново видим свога тату“, рекла је девојчица, и у очима јој заиграше две искре.

„Само немој да плачеш молим те! Не могу да гледам децу како плачу!“, рече Остоја Нејаки и пружи јој своју гусарску мараму.

„Фуј! Баш је прљава“, рече девојчица.

„Шта могу. Прешла је седам мора и прашуму и пустињу“, покуша да се оправда Остоја.

„Прашуму!“, викну девојчица, „Мој отац и ја смо некад живели у прашуми!“

„И ја живим у прашуми!“, рече Несташко.

„Одведи ме тамо молим те!“, викну девојчица и приви му се око врата.

„Не могу више да поднесем ово!“, помисли Несташко, „ако ме још неко загрли полудећу!“

Али ипак, није му било баш тако непријатно.

„Идемо да испечемо колаче па правац у прашуму, код Веселџка!“, рече бака.

На помен колача гусари просто нису знали шта да кажу од радости. А нарочито није знао шта да каже Станислав.

Људи почеше да се разилазе. Али више није било гунђања и јурњаве. Неки смешак лебдео им је на уснама. Чак им је и онај чича весело одмахно штапом.

На тргу остадоше Несташко, гусари, девојчица, Веселџкова бака и човек у плавом оделу.

„По први пут за дуго, дуго времена мирно ћу спавати“, рече човек у плавом оделу Несташку, „ти си им вратио наду.“

„Како то мислите?“, упита дечак збуњено.

„Како то мислиш како то мислим? Вратио си им наду да ће једном неко доћи и по њих“, рече човек уздахнувши, „не постоји ништа важније од тога!“

„Опростите, ко сте ви?“, упита Пера Попара.

„Ја сам Надзорник Града заборављених људи“, рече човек у плавом оделу.

„О!“, рече Несташко изненађен што пред собом има једну тако важну личност.

„Јесте ли и ви заборављени?“, упита Стева Кукавица.

„Не знам“, рече човек, „не сећам се.“

„Да нема овде неки краћи пут натраг?“, питао је Лењи Станислав. И поред колача помисао на пустињу падала му је тешко.

„Постоји пут. Када се једном пређе пустиња и стигне овамо, многи путеви воде натраг. Дођите сутра овде. Показаћу вам.“, рече човек у плавом оделу одлазећи.

Пошли су пустим улицама према кући Веселјкове баке.

„Како се зовеш?“, упита Несташко девојчицу.

„Звездана“, одговори она.

„Баш лепо име!“, помисли Несташко.

16. глава

Раскрсница хиљаду путева

Кућа Веселјкове баке била је мала и препуна. Од пода до тавана све је било крцато пецивима, тортама и ђаконијама најразличитијих врста.

„То сам све наспремала за Веселјка кад дође!“, рече бака, „послужите се, а за њега ћу посебно да запакујем. Ионако не можемо све понети!“

Гусарима није требало двапут рећи. Ако је неко некад желео да спозна значење појма „навалио као гладна година“, могао је да то учини гледајући гусаре.

Остоја Нејаки је са ноблицама грешком сажвакао и послужавник. Лењи Станислав борио се са две грилијаш-торте у исто време. Стева Кукавица напунио је обе шаке гранцлама, стрпао их у уста, а онда је хтео нешто да каже, па су капетана Перу Попару четврт часа чистили од мрва. А он је, не марећи што није време за доручак таманио кифле.

Колачи Веселјкове баке били су нешто најбоље што је Несташко јео у животу.

На крају су сви кукали, јер их је болео стомак.

„Прилезите мало!“, рече бака брижно, „Ваља нам сутра путовати!“

Онда узе за руку Несташка, коме су се очи већ склапале од умора и стави га у један мали кревет.

„Исти мој Веселјко!“, рече смешећи се, док га је покривала. Глиги сачека да се бака окрене, а онда скочи у кревет и смота се крај Несташка.

И гусари се распротрше по повољним местима. Станислав од оноликих колача није могао да устане, па су га замотали у тепих. Стева Кукавица завалио се у

фотељи, забацивши главу преко наслона и захркао све у шеснаест. Огромни Остоја се опружио на канабе, а Пера Попара растегнут преко четири столице пућкао је, сањајући лулу.

Звездана је седела ћутећи.

„Лези злато!“, рече јој Веселкова бака, „има још један кревет.“

„Не могу“, рече девојчица, „не могу да заспим од среће!“

Зора је дошла, а капетан и гусари били су опет гладни.

„Појели смо већ пола куће!“, рече Несташко.

„Али Несташко, ово није нека велика кућа“, рече Станислав меркајући доручак.

Кад су се најели, остатак колача спаковали су у један велики џак и пошли. Џак је носио Лењи Станислав.

„Надзорник нам је рекао да пођемо до њега“, рече Пера Попара отварајући врата. А испред врата беше страшна гомила света.

Читав град Заборављених људи стајао је пред бакином кућом. Чекао је на њих стрпљиво и ћутећи.

„Извините“, рече Пера Попара, „шта можемо да учинимо за вас?“

То је било најбоље чега се сетио.

„Можете ли да поведете и нас?“, викнуше сви у један глас.

„Па не знам?“, рече Несташко, а онда рече, „ваљда можемо!“

Тако су сви кренули ка највећем тргу у граду.

На тргу их је чекао човек у плавом оделу.

„Ми бисмо кући“, рече Несташко.

„И ми!“, повикаше људи.

Човек у плавом оделу гледао их је озбиљно.

„Не треба то да чините!“, рече Несташку.

„Зашто и шта то не треба да чинимо?“, упита дечак.

„Не треба да водите ове људе са собом“, рече човек, „ви нисте дошли по њих.“

„Али они хоће да иду са нама!“, био је упоран Несташко.

„Не“, рече човек, „они хоће да иду кући. Али они не знају где је њихова кућа и неће моћи да прођу!“

„У том случају нека живе самном“, рече дечак, „прашума је врло велика и има места за све!“

Одједном звоно поче да звони. Звонило је и звонило и није престајало да звони. Људи почеше да се грле и љубе, „Несташко нас је спасао!“, викали су. „Несташко ће нам помоћи да прођемо! Он је дошао и по нас!“

Човек у плавом оделу уздахну: „Па добро. Покушај“, рече.

Затим му показа у даљину.

„Тамо је друга капија“, рече човек, „иза ње пут води до раскрснице хиљаду путева. Али само један од њих је твој. Ако промашиш пут и залуташ, заборавићеш где си пошао и никада нећеш наћи свој дом. Вратићеш се овде. И чекаћеш. Све док неко не дође по тебе.“

„Јесу ли сви ови људи некад промашили раскрсницу?“, упита Стева Кукавица, са неком нелагодом у гласу.

Човек ништа није рекао. Окренуо се и отишао. А звоно је и даље звонило. Пошли су из града и прошли другу капију. Неко време ишли су преко поља, и онда су је видели.

Хиљаду путева рачвало се из њиховог пута. Неки су били широки и поплочани каменом. Неки мали и љупки, тек сеоски путећи окружени цвећем. Уместо путева, на неким местима текле су реке, неке са малим белим лађама, неке широке и снажне. Неке стазе су водиле узбрдо, оштре и камените. Неке су се спуштале у долине. На неким путевима стајали су избледели путокази. Неки су били злокобни, црни и завојити.

„Који је прави?“, премишљао је Несташко.

17. глава

Несташко налази пут

Сви су ћутећи гледали у Несташка.

Пера Попара је замишљено чупкао браду.

„Мучицу му његову!“, тихо рече, „треба нам само један!“

„Зар нико од вас не зна пут?“, питао је Несташко.

„Ти мораш да нађеш пут Несташко!“, рече најзад Звездана, „ми смо га заборавили.“

„Оданде миришу колачи!“, рече Лењи Станислав, показујући на један посут брашном.

„Не бих рекао да је тај прави“, рече Несташко.

„Али мораш одабрати један, знаш?“, додаде Станислав.

Несташко је заиста морао наћи један. Али путева је било тако много. Онда се сетио Гласа са Поља Заборављених ствари. Затворио је очи и ставио руку на срце. Осетио је далеки мирис обале, прашумског биља и чуо нечији глас како пева успаванку. Био је то глас његове маме.

„Мама“, викну Несташко, „Ево ме!“, рече и затворених очију крете напред.

Сви послушно кренуше за њим.

Кад је отворио очи видео је да се налази на једном црном и завојитом путу.

„Некако сам се плашио да ћеш одабрати баш овај“, рече Стева Кукавица. Дувао је неки јак ветар, као пред олују. Глиги тужно зацвиле.

„Сад гурајмо напред!“, рече бодро Пера Попара, „до самог излаза!“

Поред Несташка корачала је Звездана. „Сигурна сам да си изабрао прави пут!“, рече, а коса јој се вијорила на ветру.

Ишли су још неко време, а онда удари киша.

„Па зар је баш сад нашла да пада!“, дрекну Стева Кукавица.

„Несташко је погрешно!“, зачуше се неки гласови од назад, „овај пут никуда не води!“

Несташко се окрену. Био је љут.

„Ја вас нисам терао да идете са мном!“, рече, „свако ко хоће може да се врати!“

Онда осети нечију руку у својој руци.

„Ја нећу да се вратим!“, рече Звездана.

„Ни ја!“, рече Веселкова бака.

„Ни ми! Наравно да нећемо!“, рекоше гусари.

Глиги залаја звонким кево. То је значило да ни он неће да се врати.

„Ни ми нећемо да се вратимо!“, рекоше људи.

„Онда за мном“, рече Несташко, и крену даље кроз олују.

На крају, олуја престаде, али било је већ касно. Мрак је падао.

„Изгубићемо се!“, завапи Лењи Станислав.

„Нећемо!“, рече Несташко, „Сетите се како смо ишли кроз пећину. Морамо се држати за руке!“

Он узе у једну руку Глигија, а другу пружи Звездани, она ухвати руку капетана Пере, он Веселкове баке, онда су се ређали гусари, људи велики и мали, а на крају је ишао онај чича са штапом пошто му је једна рука била увек заузета.

Тако су наставили да корачају кроз таму све до беле зоре, а тада, са првим зраком Сунца, угледаше један високи црни гвоздени зид. И у њему, одшкринута врата.

18. глава

Пролаз у опасност

Несташко гвирну преко прага. Иза врата отварао се неки мрачан ходник. Једна слаба светиљка чкиљила је негде иза угла.

„Ово је као Монглоферијева тврђава!“ рече Пера Попара нагнувши се напред.

„Ко је Монглофер?“ упита дечак.

„Један зли цин!“, рече капетан, „уопште, непријатна личност.“

„И шта сад?“, упита Звездана. Мноштво људи се већ тискало ка улазу.

„Ништа“, рече Несташко, „Ућићемо.“

И тако су ушли.

Био је то збиља један врло дугачак ходник. Мрачан. Прилично влажан. Мало – мало па би нека кап пала коме главу. Онда би се тај чешао и био незадовољан. А пошто је ходник био дуг и капав и незадовољних било све више настала је јека, а јека по ходницима је најбољи начин да вас неко открије. И управо то се десило.

Када су Несташко и гусари завили за онај угао видели су под чкиљавим светлом црне људе са црним маскама на лицима, наоружане ласерским пушкама.

„Сад смо обрали бостан!“, рече Лењи Станислав.

„Станите!“, викну Несташко, „Ми вам не желимо зло!“

Људи са црним маскама подигоше оружја.

Зачу се неки прасак. Нешто као „бадабум!“

Црни људи лежали су на поду као кегле. Преко њих је лежао Стева Кукавица и трљао главу: „Знаш шта Остоја, следећи пут кад ме бацаш имај на уму да ја нисам камен!“

Зачу се још корака. Из супротног правца трчало је још непријатеља у црном. Капетан полете напред машући сабљом и одбијајући зраке, за њим је јурио Лењи Станислав машући џаком као батином. Остоја Нејаки поново подиже Стеву Кукавицу.

Наста невиђена гунгула. И поред савременог наоружања црни људи падали су ред за редом као сноплје. Ако би се неки и придигао млатнуо би га онај чича са штапом па би се опет нашао у несвести.

На крају је читава гомила непријатеља лежала на поду.

Пера Попара приђе једном од њих и скиде му маску. Био је то неки сасвим обичан човек. Само онесвешћен.

Звездана крикну: „То је мој тата!“

Притрчала је и почела да га грли и љуби. Човек отвори очи.

„Тата, татице мој!“, плакала је од среће девојчица.

Али човек је није препознао. Поглед му је био тврд и хладан.

„Ко си ти?“, рече.

„Ја сам Звездана, твоја ћерка оче“, рече девојчица.

„Ја немам ћерку“, рече човек.

„Имаш. Ја сам твоја ћерка“, рече Звездана. Очи су јој биле влажне од суза. Једна од њих паде на човеково лице.

Онај зао поглед ишчезе са њега.

„Па да, ти си Звездана. Моје дете“, рече и пређе руком преко очију, „како сам то само могао да заборавим?“ Онда скочи и загрли девојчицу.

И осталим људима скинули су маске. И они су били сасвим обични.

„Да ли неко од вас препознаје неког од ових људи!“, рече Пера Попара.

„Ја!“, рече човек са штапом, „то је мој син!“. Онда је бацио штап и притрчао.

„Извини сине нисам хтео да те јако ударим“, додаде љубећу ми чворугу.

И остали притрчаше. И свако је неког препознао.

„Баш добро што смо их повели са нама!“, помисли Несташко грлећи Глигија.

Тако људи Заборављеног града више нису били заборављени.

„Али то није крај!“, рече Звезданин тата. „Ми смо слободни, али Господар работа још није побеђен.“

„Ко је Господар работа“, упита Несташко.

„Он нема име.“, рече Звезданин тата, „Он влада овим светом. Машинама и људима. Роботи хватају људе. Онда их он приморава да забораве све што су икада знали, да забораве све које су икада волели и тада они постају његове слуге. Као што сам био ја. Они који одбију бивају кажњени. Леже у тамницама и слушају његов ужасни глас. Све док не забораве.“

„Где је он?“, упита Несташко, „Он је заробио и моју маму и тату!“

„Тамо, на крају овог ходника је његова дворана. Али он има многа оружја. Нећеш моћи тамо да уђеш!“, рече Звезданин отац.

„Али ипак, ја ћу ући“, рече Несташко и пође напред.

19. глава Господар робота

Корачао је низ ходник, а Глиги је трчкарао поред њега.

На крају ходника била су једна затворена врата. Висока и метална. Нису имала кваку. Несташко покуца.

„Ко си ти?“, рече један глас. Прилично дубок и страشان.

„Ја сам Несташко!“, рече дечак, „Пусти ме да уђем. Имам нешто важно да ти кажем!“

Врата се отворише.

Била је то једна веома велика соба. Тако велика да Несташко није могао да види где јој се завршава супротни крај. Соба је била испуњена екранима. Стајали су са свих страна уместо зидова и плафона. На њима су могли да се виде људи који су састављали роботе, сужњи у тамницама, огромни ходници, па чак и море и прашума.

У Средици собе биле су велике степенице, а на врху степеница стајао је један огроман црни престо. На дну степеница, испод престола стајали су страшни роботи. Огромни и наоружани до зуба. Гледали су у дечака својим злим црвеним очима. Било их је много.

„Приђи дечаче!“, рече онај глас с престола.

Несташко узне Глигија и пође напред. Корачао је лагано. Када је стигао до робота ови га пропустише. Попео се уз степенице. На престолу је седео један човек. И његово лице имало је маску, само већу и страшнију од маске људи које су видели у ходнику. Ова маска личила је на лице искежених уста и дугих зуба. У руци му је био даљински управљач.

Био је то Господар робота.

„Шта си то хтео да ми кажеш?“, рече Господар робота.

„Хтео сам да ти кажем да одмах ослободиш моју маму и тату и све људе које си икада заробио!“, рече Несташко врло озбиљним гласом.

Господар робота се насмеја. Али то уопште није био леп смех.

„Забављаш ме дечаче“, рече Господар робота, „имаш ли још нешто да ми кажеш?“

„Имам.“, рече Несташко, „имам да ти кажем да то што радиш уопште није лепо и да треба да престанеш са тим!“

Господар робота је ћутао.

„Довео си ми много нових слугу“, рече, „и ја сам ти захвалан на томе. Постало је тешко ловити људе. Крију се сувише добро.“

Онда подиже даљински управљач.

„Сада је време да промениш свој програм“, рече Несташку и притисну дугме на управљачу.

Али Несташко се не помаче.

„Људи нису машине. Они немају програме“, рече дечак, „Али ја сада имам нешто за тебе!“

Онда Несташко извади фрулицу из појаса и засвира.
Музика потече из инструмента и слике на екранима се замутише.
„Немој то да радиш!“, крикну Господар робота.
Али Несташко је наставио да свира.
Роботи у дворани почеше да се покрећу без реда. Ударали су један у другог, ломили се и распадали. Неки су остали да стоје као сасушено дрвеће.
„Немаш права то радиш!“, викао је Господар робота притискајући без реда дугмад на даљинском управљачу.
Али зли црвени сјај нестао је из очију преосталих робота. Екрани се угасише. Били су мртви.
„Шта си то учинио!“, крикну Господар робота и хтеде да се баци на Несташка.
Али у том тренутку скочи Глиги и режећи стаде испред престола.
„Скини маску“, рече Несташко.
„Нећу!“, рече Господар робота.
„Ако не скинеш маску нећеш моћи да свираш“, рече дечак, „а ја сам са Поља Заборављених ствари донео твоју фрулицу.“
„Па то је моја фрула!“, крикну Господар робота.
„Да. И ти ниси Господар робота. Твоје име је Веселко!“
Маска на лицу Господара робота пуче на два дела и паде испред престола. Глиги сквикну и побеже иза Несташка.
На престолу је седео човек, а низ лице су му текле сузе.
„Ја јесам Веселко!“, рече.
У том тренутку у дворану уђоше гусари, Звездана и њен тата, бака и сви људи из Града Заборављених људи и њихова некада заробљена деца, очеви и пријатељи.
„Наравно да ти јеси Веселко!“, рече Несташко, „и ово је твоја фрула и бака ти је испекла колаче!“
Један тренутак владала је тишина.
„Ово је најсрећнији дан у мом животу!“, викну тада Веселко и потрча својој бајки у загрљај.
Несташко је стајао горе неко време, стежући фрулицу у шапи.
А онда зачу Глигија како радосно цвили.
Тамо, по великом степеништу, трчали су ка њему, мама и тата.

И ту се завршава прича о томе како је Несташко победио роботе и ослободио своје родитеље.
Касније, помогао је гусарима да откопају сандук с благом и направе нови брод.
„Шта то имате у сандуку?“, упитао их је на крају врло радознао, гледајући како ухћу док су га носили.
„Ништа!“, рече Лењи Станислав испуштајући га на земљу.
„Трице и кучине“, додаде Стева Кукавица, трљајући прсте.

„Понеку ситницу“, застења Остоја Нејаки, који се у тој гунгули упуштања тешких терета нашао малчице очепљен.

Пера Попара се смешио.

„Отвори и погледај“, рече.

Несташко је отворио сандук.

„Хеј! Па унутра је само гомила песка и једно писамце!“

„Како да ти кажемо“, поче капетан помало постиђеним гласом, „блага, која бисмо пронашли на нашим путовањима, углавном смо сва одмах трошили на сладолед и колаче. Али пошто су сви, иоле пристојни гусари, бар једном у животу нашли неко пусто острво и на њему оставили неко закопано благо, ми смо, овај, како да кажем, одлучили да у овај ковчег ставимо једну драгоцену успомену, најфинији песак са плажа на којима смо се купали, а поред њега, још и ово писмо. Али то није обично писмо!“, додаде капетан значајно подижући кажипрст, „то је једно врло важно писмо!“

„Зар је могуће да је баш толико важно?“, упита Несташко,

„Ми га нисмо отворили“, рече капетан, „Али човек, који нам га је дао уверавао нас је да је важније од било ког блага, па нам се учинило баш згодно да га ставимо у наш ковчег.“

Несташко је преметао писмо у рукама. Било је у малој, белој коверти, без икакве ознаке коме је упућено.

„Смем ли да га отворим?“, упита на крају.

„Па, не знам баш...“, рече Лењи Станислав.

„Нисам сигуран...“, додао је Стева Кукавица.

„Овај...“, надовезао се Остоја Нејаки.

„Наравно да можеш. Али, молим те, прочитај га гласно!“, одлучним гласом одговори Пера Попара.

Несташко отвори писмо и поче да чита:

„Мили моји и драги непознати пријатељи,

У оно доба када сам веровао да се свет може променити песмом и да свака лепа реч учини да се негде далеко, у Кини, или можда још даље, расцвета један цвет говорили су ми, да ћу, тек кад порастем видети шта је права истина.

Тада, имао сам неке чудне моћи. Могао сам, на пример, да померам облаке. Могао сам да учиним да се они крећу по небу где ја желим или да учиним да се, усред облачног дана размакну и пусте Сунце да засјаји. Разговарао сам са дрвећем. Ставио бих руку на његову кору и осетио како расте, шта мисли и осећа. Нарочито сам волео једну брезу, која се увек радовала кад бих јој дошао. Шапутао сам јој тајне, и тако смо заједно шуштали на поветарцу.

Онда су ме послали у школу.

Рекли су ми да ћу тамо научити многе добре и корисне ствари.

У школи сам научио да пишем, читам и рачунам. Затим географију, хемију и биологију, а на крају неке тешке науке од којих је и само име довољно да човек

сломи језик и да га заболи глава. Од учења тих чудних ствари, ја сам, временом, заборавио да померам облаке и разговарам са дрвећем. Уместо тога постао сам страшно учен, озбиљан и заузет. Никада нисам имао времена.

А онда је почело да се догађа нешто страшно.

Људи су почели да нестају.

Прво неки пријатељи са којима сам играо кликере. Једноставно више нису били ту, на месту где сам навикао да их виђам. У почетку сам мислио да то није ништа опасно. Наставио сам да будем озбиљан и заузет.

Али онда је нестао мој тата! Данима сам мислио да је на пијаци или тако нешто, док на крају нисам схватио да га нема. Потрчао сам у кухињу да то јавим мами. Али и она беше нестала. Само је светло стајало упаљено изнад судопере.

„Мама! Тата!“, викао сам и трчао кроз кућу. Али никога није било. А онда сам, у ходнику, на огледалу, видео свој лик.

Имао сам браду! Коса ми се била прилично проредила! Најзад сам схватио – За све оне године у којима сам био страшно озбиљан и заузет остарио сам, а моји су родитељи отишли неприметно и тихо.

Ко зна где.

Истрчао сам у парк испред куће, где смо некада шетали држећи се за руке и звао их. Пао је мрак. Али нико се није јавио. Пошао сам да их тражим. Хођао сам по тами. Земља је била влажна, оклизнуо сам се и пао. У паду, ухватих се за једно дрво. Била је то моја бреза.

Препознала ме је. И открила ми страшну тајну.

Једне вечери, чула је моје родитеље док су шетали, како говоре да је време да оду. Мислили су да ми више нису потребни.

То је било невероватно погрешно! Наравно да су ми били потребни. Али ја сам био толико озбиљан и заузет да никада нисам стигао да им то кажем.

Осетио сам да морам да им то кажем сада! Да објасним да је све то у ствари један ужасан неспоразум. Грешка.

Оставио сам све своје озбиљне послове. И кренуо на пут. Да их нађем.

И тако путујући, на далеким морима, срећем ове добре гусаре и молим их да ово писмо однесу свима, који још увек умеју да померају облаке и говоре са дрвећем. Да чувају своје дарове. Да воле родитеље и дрвеће, и браћу и сестре. Јер то је највеће благо, које постоји на свету! Да не постану презаузети и преозбиљни. Да не би морали да оду и лутају путем Северне звезде, као сада ја.“

„И то је крај“, рече Несташко.

„Да, то је крај ове приче!“, рече Пера Попара.

„И шта сад?“, упита Несташко.

„Ништа“, рече капетан, „мораћемо да нађемо нову!“

